

1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE

1.1.4.1. Ocjena demografskog stanja

1.1.4.1.1. Kretanje broja stanovnika

U Gradu, prema Popisu stanovništva 1991. godine živjelo je 24829 stanovnika. U odnosu na stanje 1948. godine kada je na prostoru današnjeg Grada živjelo 16597 stanovnika to je u navedenom vremenskom periodu od 43 godine iskazan apsolutni rast od 8232 stanovnika ili rast od 190,4 stanovnika godišnje, odnosno ukupno 49,6% (indeks 1,50). I u zadnjem popisnom razdoblju 1981/1991. stanovništvo Grada je pokazalo rast svoje populacije od 7,0% (indeks 1,07) što u apsolutnom iznosu znači rast za 1633 stanovnika za samo deset godina, odnosno 16,3 stanovnika godišnje (Tablica 4 i 20). Iznimno je važno još naglasiti da udio populacije naselja Kutine u Gradu kao cjelini iznosi čak 60,38%.

TABLICA 3
KRETANJE BROJA STANOVNIKA GRADA I NASELJA KUTINA

Popisna godina	Grad				Gradsko središte, naselje Kutina					Grad bez naselja Kutine			
	Broj stanovnika	Promjena aps.	Promjena %	Indeks	Broj stanovnika	Promjena aps.	Promjena %	Indeks	Relativni udio u Gradu	Broj stanovnika	Promjena aps.	Promjena %	Indeks
1931	14991				3540				23,61	11451			
1948	16597	1606	10,7	1,11	4631	1091	30,8	1,31	27,90	11966	515	4,50	1,04
1953	17242	645	3,9	1,04	5222	591	12,8	1,13	30,29	12020	54	0,45	1,00
1961	18804	1562	9,1	1,09	7103	1881	36,0	1,36	37,77	11701	-319	-2,65	0,97
1971	21128	2324	12,4	1,12	10997	3894	54,8	1,55	52,05	10131	-1570	-13,42	0,87
1981	23196	2068	9,8	1,10	13209	2212	20,1	1,20	56,95	9987	-144	-1,42	0,99
1991	24829	1633	7,0	1,07	14992	1783	13,5	1,13	60,38	9837	-150	-1,50	0,98
1948-91		8232	49,6	1,50		10361	223,73	3,24			-2129	-17,79	0,82

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Na kretanje ukupnog broja stanovnika Grada bitno utječu kako prirodno kretanje stanovništva (priraštaj) (Tablica 5), tako i prostorna pokretljivost stanovništva (migracije), odnosno u našem slučaju popisom ustanovljeno kretanje stanovništva (Tablice 6 i 7).¹ Tipovi općeg kretanja stanovništva u razdoblju od 1994. do 1998. godine pokazuju za Grad u cjelini, a osobito za naselje Kutinu za sva godišta I¹ - *ekspanziju imigracijom*. S druge strane opći tip kretanja stanovništva prostora Grada bez naselja Kutine iskazuje *vrlo slabu regeneraciju imigracijom* što znači da prostor nazaduje a relativno ga održava imigracija, što se osobito odnosi na naselja koja iskazuju negativne pokazatelje rasta populacije.

Dakle, u cijelom promatranom razdoblju cijeli prostor Grada ima *imigracijski tip* općeg kretanja stanovništva a svi takvi tipovi općeg kretanja stanovništva imaju *pozitivnu migracijsku bilancu* različitog intenziteta. (Tablica 5)

TABLICA 4
TIPOVI OPĆEG KRETANJA STANOVNIŠTVA

Prostorni obuhvat/godište	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.
Grad Kutina	Ekspanzija imigracijom I ¹	Egeneracija imigracijom I ²	Ekspanzija imigracijom I ¹	Ekspanzija imigracijom I ¹	Ekspanzija imigracijom I ¹
Naselje Kutina	Ekspanzija imigracijom I ¹	Ekspanzija imigracijom I ¹	Ekspanzija imigracijom I ¹	Ekspanzija imigracijom I ¹	Ekspanzija imigracijom I ¹
Grad bez naselja Kutina	Vrlo slaba regeneracija imigracijom I ⁴	Vrlo slaba regeneracija imigracijom I ⁴	Vrlo slaba regeneracija imigracijom I ⁴	Vrlo slaba regeneracija imigracijom I ⁴	Vrlo slaba regeneracija imigracijom I ⁴

Promatrajući podatke Popisa stanovništva 1991. godine o migracijskim obilježjima stanovništva Grada (Tablice 6 i 7) uočavamo da u Gradu živi 52,4% doseljenog stanovništva, a da svega 47,6% stanovništva od rođenja stanuje u Gradu. Iz okolnih prostora, bivše općine Kutina u Grad Kutinu doselilo se 17,6% stanovnika, a čak 26,0% doseljenici su izvan

¹ FRIGANOVIĆ, M: "DEMOGRAFIJA, STANOVNIŠTVO SVIJETA", Školska knjiga, Zagreb, 1990., p.102.

nekadašnje općine. Kao mjesta doseljavanja prednjače naselja Kletište, Banova Jaruga, Goilo, Mišinka, a naselje Kutina je na petom mjestu sa 55,5% doseljenog stanovništva. Ukupno 11 naselja Grada Kutine ima 50% i više doseljenog stanovništva, a u cijelosti su smještene u središnjem dijelu Grada i duž glavnih prometnih pravaca.

Značajnije doseljavanje, jednolikog intenziteta, odvijalo se od 1961. (Tablice 6 i 7).

TABLICA 5
STRUKTURA KRETANJA STANOVNIŠTVA GRADA U RAZDOBLJU 1994 - 1998. GODINA

Grad Kutina										
Godište		1981	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
BROJ STANOVNIKA	Aps.	23183	24787	24947	25108	25268	25429	25589	25749	25910
ROĐENI	Aps.					308	302	301	292	274
UMRLI	Aps.					270	306	265	282	248
PRIRODNI PRIRAŠTAJ	Aps.					38	-4	36	10	26
STVARNI RAST STANOVNIŠTVA	Aps.					160	160	160	160	160
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	Aps.					122	164	124	150	134
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	%					4,8	6,5	4,9	5,8	5,2
STOPA PRIRODNOG KRETANJA.	%					1,5	-0,2	1,4	0,4	1,0
STOPA POPISOM UTVRĐ .KRETANJA	%					6,3	6,3	6,3	6,2	6,2
Naselje Kutina										
Godište		1981	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
BROJ STANOVNIKA	Aps.	13209	14992	15170	15349	15527	15705	15884	16062	16240
ROĐENI	Aps.					208	208	202	193	186
UMRLI	Aps.					123	151	126	161	129
PRIRODNI PRIRAŠTAJ	Aps.					85	57	76	32	57
STVARNI RAST STANOVNIŠTVA	Aps.					178	178	178	178	178
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	Aps.					93	121	102	146	121
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	%					6,0	7,7	6,4	9,1	7,5
STOPA PRIRODNOG KRETANJA.	%					5,5	3,6	4,8	2,0	3,5
STOPA POPISOM UTVRĐ .KRETANJA	%					11,5	11,4	11,2	11,1	11,0
Grad Kutina bez naselja Kutina										
Godište		1981	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
BROJ STANOVNIKA	Aps.	9974	9795	9777	9759	9741	9723	9706	9688	9670
ROĐENI	Aps.					100	94	99	99	88
UMRLI	Aps.					147	155	139	121	119
PRIRODNI PRIRAŠTAJ	Aps.					-47	-61	-40	-22	-31
STVARNI RAST STANOVNIŠTVA	Aps.					-18	-18	-18	-18	-18
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	Aps.					29	43	22	4	13
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	%					3,0	4,4	2,3	0,4	1,4
STOPA PRIRODNOG KRETANJA.	%									
STOPA POPISOM UTVRĐ .KRETANJA	%									

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

TABLICA 6
MIGRACIJSKA OBILJEŽJA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE 1991. GODINE

R.br.	Naselje	Broj stanovnika 1991.	Od rođenja stanuje u istom mjestu		Doseljeno stanovništvo		Doseljeno iz iste općine (bivše)		Doseljeno iz druge općine (izvan bivše)		Doseljeno iz druge države i ostalo	
			Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%
1	BANOVA JARUGA	743	275	37,0	468	63,0	147	19,8	186	25,0	135	18,2
2	BATINA	237	106	44,7	131	55,3	73	30,8	44	18,6	14	5,9
3	BRINJANI	253	152	60,1	101	39,9	50	19,8	36	14,2	15	5,9
4	ČAIRE	56	33	58,9	23	41,1	8	14,3	7	12,5	8	14,3
5	GOJILO	438	181	41,3	257	58,7	103	23,5	116	26,5	38	8,7
6	HUSAIN	917	424	46,2	493	53,8	240	26,2	202	22,0	51	5,6
7	ILOVA	833	398	47,8	435	52,2	211	25,3	191	22,9	33	4,0
8	JAMARICA	477	323	67,7	154	32,3	44	9,2	90	18,9	20	4,2
9	JANJA LIPA	335	264	78,8	71	21,2	9	2,7	54	16,1	8	2,4
10	KLETIŠTE	92	32	34,8	60	65,2	31	33,7	18	19,6	11	12,0
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	54	57,4	40	42,6	11	11,7	19	20,2	10	10,6
12	KUTINA	14992	6671	44,5	8321	55,5	2434	16,2	4581	30,6	1306	8,7
13	KUTINICA	83	53	63,9	30	36,1	9	10,8	13	15,7	8	9,6
14	KUTINSKA SLATINA	566	279	49,3	287	50,7	146	25,8	92	16,3	49	8,7
15	KUTINSKE ČAIRE	268	163	60,8	105	39,2	55	20,5	36	13,4	14	5,2
16	MEĐURIĆ	570	418	73,3	152	26,7	33	5,8	106	18,6	13	2,3
17	MIKLEUŠKA	223	147	65,9	76	34,1	36	16,1	23	10,3	17	7,6
18	MIŠINKA	66	29	43,9	37	56,1	22	33,3	12	18,2	3	4,5
19	REPUŠNICA	1913	906	47,4	1007	52,6	420	22,0	373	19,5	214	11,2
20	SELIŠTE	327	203	62	124	37,9	52	15,9	24	7,3	48	14,7
21	STUPOVAČA	500	250	50,0	250	50,0	40	8,0	87	17,4	123	24,6
22	ŠARTOVAC	450	256	56,9	194	43,1	103	22,9	52	11,6	39	8,7
23	ZBJEGOVAČA	396	202	51,0	194	49,0	95	24,0	82	20,7	17	4,3
	UKUPNO	24829	11819	47,6	13010	52,4	4372	17,6	6444	26,0	2194	8,8

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Iz rečenog proizlazi da Grad ima **tek znatne potencijale kojima može privući stanovništvo** u svoj prostor. Obzirom na položaj naselja u koja se stanovništvo doseljava, to je očito ponuda koju pruža naselje Kutina, prvenstveno mogućnošću zaposlenja. Ustanovljeni tipovi općeg kretanja stanovništva Grada odraz su cjelokupnog društveno-gospodarskog razvoja prostora koji je u konačnici imao utjecaj i na demografske procese u Gradu.

Blizina drugih središta, kao i Zagreba, pozicija Grada kao njegovog udaljenijeg prigradskog prostora, dobra prometna povezanost sa širim prostorom, zatim osobito gospodarstvo i mogućnost rada i naravno krajobrazno i lovno privlačni prostori, pogotovo padine Moslavačke gore čine prostor Grada privlačnim i za određenu vrstu turističke ponude. Sve navedeno je utjecalo, utječe i utjecat će na kretanje stanovništva Grada.

1.1.4.1.2. *Struktura stanovništva*

Spolna i dobna struktura

Dobna struktura odražava društveno-gospodarska zbivanja i političke prilike u prošlosti, a daje temelj za razumijevanje daljnjih mogućnosti reprodukcije stanovništva i neke važne činjenice na temelju kojih je moguće planiranje gospodarskog razvoja.

TABLICA 7
STRUKTURA MIGRACIJSKIH OBILJEŽJA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE I NASELJA KUTINA 1991. GODINE

Obilježje	Grad			Središnje naselje			Grad bez središta		
	Aps.	%	%	Aps.	%	%	Aps.	%	%
UKUPNO STANOVNIKA	24829	100,0		14992	100,0		9837	100,0	
OD ROĐENJA STANUJE U ISTOM NASELJU	11819	47,6		6671	44,5		5148	52,3	
UKUP. DOSELJ. DO 91.g.	13010	52,4	100,0	8321	55,5	100,0	4689	47,7	100,0
IZ ISTE GRADA (bivše)	4372		33,6	2434		29,3	1938		41,3
IZ DRUGE GRADA RH	6444		49,5	4581		55,1	1863		39,7
OSTALO	2194		16,9	1306		15,7	888		18,9
1940. I PRIJE	620		4,8	261		3,1	359		7,7
1941-1945.	288		2,2	167		2,0	121		2,6
1946-1960.	2029		15,6	1367		16,4	662		14,1
1961-1970.	3147		24,2	2284		27,4	863		18,4
1971-1980.	2952		22,7	1943		23,4	1009		21,5
1981-1985	1686			1064			622		
1986-1991	1531			835			696		
1981-1991	3217		24,7	1899		22,8	1318		28,1
Ostalo	757		5,8	400		4,8	357		7,6
UKUP. DOSELJ. DO 91.g.	13010		100,0	8321		100,0	4689		100,0

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb

U spolnoj strukturi stanovništva gledajući cjelokupnu populaciju Grada, prema popisu 1991. godine, ženskog dijela populacije ima 2,9 % više, pa se realno može kazati da je u Gradu nešto veći udio žena od muškaraca. Svojevremeno je, međutim da u dobnim skupinama do dobne skupine 60-64 godine odnos muškog i ženskog dijela populacije bitno ne varira (Tablica 8). Tek u starim dobnim skupinama postotni udio ženskog dijela populacije sustavno raste, pa u dobnj skupini 70-74 godine iznosi 31,0%, a u dobnj skupini 75< godina iznosi čak 34,1%. (Tablica 8.)

Dobna struktura stanovništva Grada po velikim dobnim skupinama prema popisu stanovništva 1991. godine (Tablica 9.) pokazuje da je nešto više od polovice populacije Grada u dobnj skupini od 20-59 godina (55,1%), da je dobnj skupina od 0-19 godina brojnija (28,6%) od dobne skupine u kojoj je stanovništvo starije od 60 godina (14,8%). Stoga je i koeficijent starosti stanovništva Grada dosta povoljan i iznosi 0,52. Ova njegova vrijednost ukazuje **na razmjerno mlado stanovništvo** Grada. Poradi nešto većeg broja žena, a manjeg broja muškaraca u starijim dobnim razredima to je i koeficijent starosti muškog dijela stanovništva vrlo povoljan (0,39) znatno povoljniji od koeficijenta starosti ženskog dijela stanovništva (0,71). (Tablice 8 i 9).

U pravilu, ona naselja koja imaju konstantan demografski nazadak imaju i nepovoljan odnos starosnih razreda. Ako se uzme da je vrijednost koeficijenta 0,4 **granična vrijednost**, koja određuje što se u budućnosti može očekivati u razvoju naselja Grada, tada sva naselja koja premašuju vrijednost navedenog indeksa mogu očekivati manje ili više negativnu tendenciju demografskog razvoja. Indeks starosti na razini Grada iznosi 0,89 što je vrlo nepovoljno.

Kutinska Slatina, Kutina, imaju najpovoljniji koeficijent starosti 0,31, odnosno 0,39. što u svakom slučaju pokazuje na određenu snagu naselja da zadrže mlado stanovništvo s jedne strane i da imaju djece s druge strane, što se sigurno može zahvaliti najviše gospodarstvu Kutine.

TABLICA 8
DOBNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE 1991. GODINE

Dobne skupine	Muškarci		Žene		Ukupno	
	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	Višak % (+)M (-)Ž
0-4	797	51,1	763	48,9	1560	2,2
5_9	929	50,7	905	49,3	1834	1,3
10_14	921	49,6	937	50,4	1858	-0,9
15-19	924	50,0	923	50,0	1847	0,1
20-24	902	52,4	819	47,6	1721	4,8
25-29	837	49,2	864	50,8	1701	-1,6
30-34	971	49,2	1001	50,8	1972	-1,5
35-39	988	49,4	1012	50,6	2000	-1,2
40-44	1037	52,9	925	47,1	1962	5,7
45-49	690	50,8	669	49,2	1359	1,5
50-54	742	50,7	722	49,3	1464	1,4
55-59	712	47,5	788	52,5	1500	-5,1
60-64	565	43,3	740	56,7	1305	-13,4
65-69	380	38,5	606	61,5	986	-22,9
70-74	186	34,5	353	65,5	539	-31,0
75 i više	276	32,9	562	67,1	838	-34,1
Nepoznato					383	
UKUPNO	11857	47,8	12589	50,7	24829	-2,9

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

TABLICA 9
DOBNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE PO VELIKIM DOBNIM SKUPINAMA 1991. GODINE

Dobne skupine	Muško stanovništvo		Žensko stanovništvo		Ukupno stanovništvo	
	Aps.M	%M	Aps.Ž	%Ž	Aps.U	%U
0-19	3571	14,4	3206	12,9	7099	28,6
20-59	6879	27,7	6820	27,5	13679	55,1
60 +	1407	5,7	2261	9,1	3668	14,8
Ostalo					383	1,5
Ukupno	11857	47,8	12287	49,5	24829	100,0
Indeks starosti	0,39		0,71		0,52	

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

TABLICA 10
DOBNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE PO VELIKIM DOBNIM SKUPINAMA I NASELJIMA 1991. GODINE

Rb.	Naselje	Broj stanov.	0-19		20-59		60 +		Nepoznato		Koef. starosti
			Aps.	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	
14	KUTINSKA SLATINA	566	195	34,5	298	52,7	60	10,6	13	2,3	0,31
12	KUTINA	14992	4485	29,9	8546	57,0	1759	11,7	202	1,3	0,39
6	HUSAIN	917	239	26,1	535	58,3	121	13,2	22	2,4	0,51
10	KLETIŠTE	92	25	27,2	44	47,8	14	15,2	9	9,8	0,56
2	BATINA	237	66	27,8	128	54,0	39	16,5	4	1,7	0,59
1	BANOVA JARUGA	743	220	29,6	386	52,0	133	17,9	4	0,5	0,60
22	ŠARTOVAC	450	120	26,7	243	54,0	74	16,4	13	2,9	0,62
21	STUPOVAČA	500	149	29,8	258	51,6	93	18,6	0	0,0	0,62
8	JAMARICA	477	126	26,4	257	53,9	81	17,0	13	2,7	0,64
19	REPUŠNICA	1913	512	26,8	1001	52,3	341	17,8	59	3,1	0,67
18	MIŠINKA	66	20	30,3	32	48,5	14	21,2	0	0,0	0,70
5	GOJILO	438	119	27,2	222	50,7	87	19,9	10	2,3	0,73
20	SELIŠTE	327	84	25,7	171	52,3	64	19,6	8	2,4	0,76
3	BRINJANI	253	65	25,7	135	53,4	53	20,9	0	0,0	0,82
16	MEĐURIĆ	570	152	26,7	293	51,4	125	21,9	0	0,0	0,82
7	ILOVA	833	225	27,0	407	48,9	186	22,3	15	1,8	0,83
15	KUTINSKE ČAIRE	268	66	24,6	135	50,4	64	23,9	3	1,1	0,97
9	JANJA LIPA	335	72	21,5	187	55,8	75	22,4	1	0,3	1,04
23	ZBJEGOVAČA	396	92	23,2	197	49,7	105	26,5	2	0,5	1,14
4	ČAIRE	56	11	19,6	26	46,4	18	32,1	1	1,8	1,64
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	16	17,0	44	46,8	34	36,2	0	0,0	2,13
17	MIKLEUŠKA	223	32	14,3	97	43,5	90	40,4	4	1,8	2,81
13	KUTINICA	83	8	9,6	37	44,6	38	45,8	0	0,0	4,75
	UKUPNO	24829	7099	28,6	13679	55,1	3668	14,8	383	1,5	0,52

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Gospodarska struktura

Prema popisu stanovništva 1991. godine od ukupnog broja stanovnika Grada bilo je 41,8% aktivnih, 40,2% uzdržanih, a 13,0% s osobnim izvorima prihoda. (Tablica:11). Iz iste tablice vidimo da je odnos primarnih, sekundarnih i tercijarnih djelatnosti nejednak. Sekundarne su djelatnosti najjače zastupljene što je obzirom na gospodarsku snagu Grada Kutine i razumljivo. Zastupljene su sa 48,7% od aktivnog stanovništva s bitno većim brojem zaposlenih u industriji nego u građevinarstvu. Slijede tercijarne djelatnosti sa značajnih 31,45% aktivnog stanovništva. U okviru ove grupe djelatnosti nema izrazitije usmjerenosti. Najviše, 5,9% aktivnog stanovništva radi u djelatnostima ugostiteljstva i turizma, a nešto manje u tijelima državne uprave 5,7%. Primarne djelatnosti sa razmjerno malih 10,6% od aktivnog stanovništva u ovom sektoru djelatnosti su na trećem mjestu. Stanovništvo ovoga sektora djelatnosti u cijelosti je aktivno u djelatnosti poljodjelstva (i ribarstva).

Aktivno stanovništvo što obavlja djelatnost najviše je zastupljeno, u sekundarnim djelatnostima. Raspored stanovništva po djelatnostima ukazuje na njegovu gospodarsku **usmjerenost prema industriji, a dijelom i prema uslugama**, što je i razumljivo obzirom na značenje Kutine u širem prostoru kao središnjeg naselja. (Tablica 11).

TABLICA 11
EKONOMSKA STRUKTURA AKTIVNOG STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE 1991. GODINE

DJELATNOST	Aps.	%	%
UKUPNO STANOVNIŠTVO	24829	100,00	
I AKTIVNO STANOVNIŠTVO - ukupno	10396	41,87	100,00
AKTIVNO STANOVNIŠTVO ŠTO OBAVLJA DJELAT.	9611		
1. PRIMARNE DJELATNOSTI	1098		10,56
a) Poljoprivreda i ribarstvo	894		8,60
b) Šumarstvo	88		0,85
c) Vodoprivreda	116		1,12
2. SEKUNDARNE DJELATNOSTI	5059		48,66
a) Industrija i rudarstvo	4429		42,60
b) Građevinarstvo	630		6,06
3. TERCIJARNE DJELATNOSTI	3270		31,45
a) Promet i veze	440		4,23
b) Trgovina	609		5,86
c) Ugostiteljstvo i turizam	190		1,83
d) Obrtništvo i osobne usluge	187		1,80
e) Komunalne i stambene djelatnosti	102		0,98
f) Financijske, tehničke i poslovne usluge	327		3,15
g) Obrazovanje, znanost, kultura i informacije	472		4,54
h) Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	347		3,34
i) Tijela državne vlasti, lokalna samoupr., fondovi i sl.	596		5,73
4. NERAZVRSTANO	184		1,77
AKTIVNO STANOVNIŠTVO ŠTO NE OBAVLJA DJELAT.	785		7,55
II OSOBE S VLASTITIM IZVOROM PRIHODA	3239	13,05	
III UZDRŽAVANO STANOVNIŠTVO	9982	40,20	
IV U INOZEMSTVU	1212	4,88	
V NEDEFINIRANO	0	0,00	

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Nisu bili pristupačni podaci o zaposlenim u tercijarnim djelatnostima prema mjestu rada na temelju čeka bi se mogao utvrditi stupanj relativne opremljenosti uslugama naselja Grada, već su ti podaci bili pristupačni samo prema mjestu stanovanja (Tablica 12). Zato se tek može samo pretpostaviti, da je koncentracija zaposlenih, odnosno radnih mjesta (pa prema tome i onih zaposlenih u tercijarnim djelatnostima) u gradskom središtu. Što vrijednosti navedene u tablici 12 i potvrđuju.

TABLICA 12
EKONOMSKA STRUKTURA AKTIVNOG STANOVNIŠTVA KOJE OBAVLJA DJELATNOST PO NASELJIMA GRADA KUTINE 1991. GODINE

Br.n.	Naselje	Broj stanovnika ukupno	Aktivno stanovništvo ukupno	Što obavlja djelatnost ukupno	Aktivno stanovništvo	Primarne djelatnosti		Sekundarne djelatnosti		Tercijarne djelatnosti		Nerazvrstano		U tercijaru od aktivnih što obavljaju djelatnost
		Aps.	Aps.	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	%
12	KUTINA	14992	6677	6153	100,0	286	4,6	3397	55,2	2368	38,5	102	1,7	24,64
19	REPUŠNICA	1913	662	614	100,0	55	9,0	334	54,4	204	33,2	21	3,4	2,12
1	BANOVA JARUGA	743	271	274	100,0	31	11,3	91	33,2	119	43,4	33	12,0	1,24
6	HUSAIN	917	403	369	100,0	33	8,9	233	63,1	98	26,6	5	1,4	1,02
7	ILOVA	833	295	262	100,0	42	16,0	149	56,9	69	26,3	2	0,8	0,72
14	KUTINSKA SLATINA	566	196	184	100,0	19	10,3	113	61,4	50	27,2	2	1,1	0,52
16	MEĐURIĆ	570	273	255	100,0	106	41,6	105	41,2	44	17,3	0	0,0	0,46
22	ŠARTOVAC	450	184	167	100,0	54	32,3	72	43,1	39	23,4	2	1,2	0,41
23	ZBJEGOVAČA	396	129	121	100,0	9	7,4	74	61,2	36	29,8	2	1,7	0,37
2	BATINA	237	83	79	100,0	7	8,9	38	48,1	34	43,0	0	0,0	0,35
20	SELIŠTE	327	138	128	100,0	53	41,4	45	35,2	30	23,4	0	0,0	0,31
5	GOJILO	438	145	126	100,0	9	7,1	84	66,7	29	23,0	4	3,2	0,30
3	BRINJANI	253	126	122	100,0	49	40,2	43	35,2	28	23,0	2	1,6	0,29
8	JAMARICA	477	156	142	100,0	37	26,1	76	53,5	25	17,6	4	2,8	0,26
21	STUPOVAČA	500	191	179	100,0	82	45,8	71	39,7	25	14,0	1	0,6	0,26
15	KUTINSKE ČAIRE	268	97	87	100,0	31	35,6	35	40,2	20	23,0	1	1,1	0,21
9	JANJA LIPA	335	123	119	100,0	66	55,5	36	30,3	16	13,4	1	0,8	0,17
17	MIKLEUŠKA	223	78	73	100,0	31	42,5	27	37,0	14	19,2	1	1,4	0,15
10	KLETIŠTE	92	34	32	100,0	12	37,5	14	43,8	6	18,8	0	0,0	0,06
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	47	44	100,0	35	79,5	3	6,8	6	13,6	0	0,0	0,06
18	MIŠINKA	66	19	14	100,0	0	0,0	10	71,4	4	28,6	0	0,0	0,04
4	ČAIRE	56	22	21	100,0	14	66,7	4	19,0	3	14,3	0	0,0	0,03
13	KUTINICA	83	47	46	100,0	37	80,4	5	10,9	3	6,5	1	2,2	0,03
	UKUPNO	24829	10396	9611	100,0	1098	11,4	5059	52,6	3270	34,0	184	1,9	34,02

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Iz raspoloživih podataka nije moguće utvrditi dio radnika (od aktivnog stanovništva što obavlja djelatnost) koji ostaje na radu u Gradu, odnosno, dio koji putuje na rad u radne centre izvan današnje Grada. U svakom slučaju, u okviru svog mjesta stanovanja ostaje raditi 66,5% radnika Grada, a izvan svoga mjesta stanovanja na rad putuje čak 33,5% radnika. Međutim, ako pobliže promotrimo tablicu 13 uočavamo da u naselju Kutini ostaje raditi čak 91,8% radnika Kutine. U apsolutnom iznosu to je broj od 5887 radnika što čini 68,7% od radnika Grada Kutine. Uzimajući u obzir postotak dnevnih migranata iz naselja Grada Kutine vidimo da je naselje Kutina važno mjesto rada za stanovništvo Grada Kutine. (Tablica: 13).

TABLICA 13
RADNICI GRADA KUTINE PREMA MJESTU RADA PO NASELJIMA 1991. GODINE

R.br.	Naselje	Broj stanovniuka ukupno	Stanovništvo u zemlji svega	Aktivno stanovništvo što obavlja djelatnost svega	Radnici ukupno	Rade u mjestu stanovanja		Rade u drugom mjestu ukupno		Od toga rade u drugom mjestu iste Grada (bivše)		U drugom mjestu RH	U inozemstvu	Dnevni migranti		Rade u mjestu stanovanja. Postotak od aktivnog stan.	
						Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%			Aps.	%		Aps.
12	KUTINA	14992	14397	6153	5887	39,3	5407	91,8	480	8,2	159	33,1	275	25	338	5,7	87,88
6	HUSAIN	917	880	369	338	36,9	106	31,4	232	68,6	204	87,9	25	1	217	64,2	28,73
17	MIKLEUŠKA	223	221	73	51	22,9	15	29,4	36	70,6	34	94,4	2	0	33	64,7	20,55
1	BANOVA JARUGA	743	715	274	204	27,5	59	28,9	145	71,1	85	58,6	59	0	127	62,3	21,53
20	SELIŠTE	327	308	128	75	22,9	15	20,0	60	80,0	56	93,3	4	0	58	77,3	11,72
21	STUPOVAČA	500	467	179	106	21,2	12	11,3	94	88,7	74	78,7	18	2	83	78,3	6,70
16	MEDURIĆ	570	549	255	151	26,5	13	8,6	138	91,4	104	75,4	34	0	129	85,4	5,10
8	JAMARICA	477	439	142	109	22,9	8	7,3	101	92,7	63	62,4	38	0	94	86,2	5,63
18	MIŠINKA	66	61	14	14	21,2	1	7,1	13	92,9	11	84,6	2	0	12	85,7	7,14
15	KUTINSKE ČAIRE	268	241	87	62	23,1	4	6,5	58	93,5	58	100,0	0	0	58	93,5	4,60
22	ŠARTOVAC	450	400	167	125	27,8	7	5,6	118	94,4	114	96,6	4	0	116	92,8	4,19
3	BRINJANI	253	249	122	77	30,4	4	5,2	73	94,8	68	93,2	5	0	72	93,5	3,28
19	REPUŠNICA	1913	1742	614	578	30,2	30	5,2	548	94,8	506	92,3	41	0	531	91,9	4,89
2	BATINA	237	227	79	74	31,2	3	4,1	71	95,9	64	90,1	7	0	68	91,9	3,80
7	ILOVA	833	801	262	227	27,3	9	4,0	218	96,0	169	77,5	49	0	199	87,7	3,44
9	JANJA LIPA	335	312	119	52	15,5	2	3,8	50	96,2	35	70,0	15	0	47	90,4	1,68
23	ZBJEGOVAČA	396	386	121	109	27,5	4	3,7	105	96,3	86	81,9	19	0	102	93,6	3,31
5	GOJILO	438	424	126	111	25,3	2	1,8	109	98,2	84	77,1	24	0	92	82,9	1,59
14	KUTINSKA SLATINA	566	504	184	170	30,0	2	1,2	168	98,8	160	95,2	8	0	160	94,1	1,09
4	ČAIRE	56	49	21	7	12,5	0	0,0	7	100,0	7	100,0	0	0	6	85,7	0,00
10	KLETIŠTE	92	81	32	23	25,0	0	0,0	23	100,0	23	100,0	0	0	23	100,0	0,00
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	86	44	13	13,8	0	0,0	13	100,0	12	92,3	1	0	12	92,3	0,00
13	KUTINICA	83	78	46	11	13,3	0	0,0	11	100,0	11	100,0	0	0	9	81,8	0,00
	UKUPNO	24829	23617	9611	8574	34,5	5703	66,5	2871	33,5	2187	76,2	630	28	2586	30,2	59,34

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

U nemogućnosti da se od Državnog zavoda za statistiku pribave podaci o **izvoru prihoda domaćinstava** za 1991. godinu, moraju se donositi određeni zaključci na posredan način. Dakle, uzimajući u obzir da je u Gradu u primarnim djelatnostima zaposleno 10,6% od aktivnog stanovništva Grada, a što je više od podatka iznesenog u Tablici 14 *obavlja zanimanje na gospodarstvu* 6,1%, te da je u odnosu na taj podatak razmjerno mnogo domaćinstava s gospodarstvom (čak 51,2%, Tablica 15), a temeljem već prethodno iznesenih podataka, za zaključiti je da je u Gradu još uvijek **razmjerno mnogo domaćinstava s mješovitim izvorom prihoda**, odnosno da je preko pola domaćinstava Grada još uvijek *jednom nogom* vezano za zemlju i dodatne prihode sa zemlje.

TABLICA 14
POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO GRADA PREMA AKTIVNOSTI 1991. GODINE S POSTOTKOM UDJELA AKTIVNOG
POLJOPRIVREDNOG STANOVNIŠTVA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU NASELJA

Br.n.	Naselje	Broj stanovnika	Ukupno aktivno stanovništvo	Ukupno aktivno što obavlja djelatnost	Ukupno poljoprivredno stanovništvo	Ukupno nepoljoprivredno stanovništvo	Aktivno poljoprivredno stanovništvo	Obavlja zanimanje na gospodarstvu	Uzdržavano poljoprivredno stanovništvo	Ukupno poljoprivredno stanovništvo u ukupnom stanovništvu naselja	Aktivno poljoprivredno u ukupnom stanovništvu što obavlja djelatnost	Aktivno poljoprivredno u ukupnom stanovništvu naselja	
													Aps.
18	MIŠINKA	66	19	14	0	66	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
12	KUTINA	14992	6677	6153	153	14839	120	84	1,3	33	1,0	2,0	1,8
14	KUTINSKA SLATINA	566	196	184	11	555	7	6	3,1	4	1,9	3,8	3,6
23	ZBJEGOVAČA	396	129	121	6	390	6	5	3,9	0	1,5	5,0	4,7
19	REPUŠNICA	1913	662	614	55	1858	31	18	2,7	24	2,9	5,0	4,7
2	BATINA	237	83	79	7	230	4	3	3,6	3	3,0	5,1	4,8
6	HUSAIN	917	403	369	24	893	21	18	4,5	3	2,6	5,7	5,2
5	GOJILO	438	145	126	14	424	8	8	5,5	6	3,2	6,3	5,5
1	BANOVA JARUGA	743	271	274	21	722	15	15	5,5	6	2,8	5,5	5,5
15	KUTINSKE ČAIRE	268	97	87	12	256	10	10	10,3	2	4,5	11,5	10,3
8	JAMARICA	477	156	142	47	430	18	14	9,0	29	9,9	12,7	11,5
7	ILOVA	833	295	262	56	777	37	30	10,2	19	6,7	14,1	12,5
16	MEDURIĆ	570	273	255	96	474	51	50	18,3	45	16,8	20,0	18,7
22	ŠARTOVAC	450	184	167	57	393	46	41	22,3	11	12,7	27,5	25,0
10	KLETIŠTE	92	34	32	11	81	10	8	23,5	1	12,0	31,3	29,4
17	MIKLEUŠKA	223	78	73	34	189	24	22	28,2	10	15,2	32,9	30,8
3	BRINJANI	253	126	122	49	204	47	44	34,9	2	19,4	38,5	37,3
21	STUPOVAČA	500	191	179	113	387	80	71	37,2	33	22,6	44,7	41,9
20	SELIŠTE	327	138	128	72	255	58	52	37,7	14	22,0	45,3	42,0
9	JANJA LIPA	335	123	119	125	210	54	54	43,9	71	37,3	45,4	43,9
4	ČAIRE	56	22	21	19	37	14	14	63,6	5	33,9	66,7	63,6
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	47	44	36	58	32	30	63,8	4	38,3	72,7	68,1
13	KUTINICA	83	47	46	37	46	35	35	74,5	2	44,6	76,1	74,5
	UKUPNO	24829	10396	9611	1055	23774	728	632	6,1	327	4,2	7,6	7,0

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

TABLICA 15
BROJ DOMAĆINSTAVA I DOMAĆINSTVA PREMA POSJEDOVANJU POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA GRADA PO
NASELJIMA 1991. GODINE S POSTOTKOM DOMAĆINSTAVA BEZ POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA

Broj	Naselje	Broj stanovnika	Ukupan broj domaćinstava	Prosječni broj članova domaćinstava	Ima gospodarstvo		Nema gospodarstvo	
		Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	%	Aps.	%
12	KUTINA	14992	4908	3,1	1834	37,4	3074	62,6
5	GOJILO	438	176	2,5	81	46,0	95	54,0
14	KUTINSKA SLATINA	566	159	3,6	88	55,3	71	44,7
6	HUSAIN	917	298	3,1	184	61,7	114	38,3
10	KLETIŠTE	92	27	3,4	18	66,7	9	33,3
4	ČAIRE	56	22	2,5	15	68,2	7	31,8
1	BANOVA JARUGA	743	207	3,6	142	68,6	65	31,4
19	REPUŠNICA	1913	609	3,1	420	69,0	189	31,0
18	MIŠINKA	66	24	2,8	17	70,8	7	29,2
22	ŠARTOVAC	450	133	3,4	95	71,4	38	28,6
20	SELIŠTE	327	108	3,0	78	72,2	30	27,8
2	BATINA	237	76	3,1	55	72,4	21	27,6
15	KUTINSKE ČAIRE	268	91	2,9	67	73,6	24	26,4
7	ILOVA	833	293	2,8	229	78,2	64	21,8
13	KUTINICA	83	38	2,2	30	78,9	8	21,1
16	MEĐURIĆ	570	176	3,2	139	79,0	37	21,0
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	40	2,4	33	82,5	7	17,5
23	ZBJEGOVAČA	396	140	2,8	116	82,9	24	17,1
17	MIKLEUŠKA	223	100	2,2	85	85,0	15	15,0
21	STUPOVAČA	500	160	3,1	138	86,3	22	13,8
8	JAMARICA	477	141	3,4	123	87,2	18	12,8
9	JANJA LIPA	335	96	3,5	86	89,6	10	10,4
3	BRINJANI	253	82	3,1	75	91,5	7	8,5
	UKUPNO	24829	8104	3,1	4148	51,2	3956	48,8

Izvor. Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Obrazovna struktura

Od ukupnog broja stanovnika Grada 35,3% stanovnika ima srednje, više i visoko obrazovanje. To je podatak koji, ako se dopuni s prethodnim analizama, osobito analizama po sektorima djelatnosti, pokazuje sukladnost s brojem zaposlenih u poljodjelstvu, odnosno gospodarstvu i uslugama. U želji da se poboljša struktura u uslužnim sektorima djelatnosti, te da se podigne razina usluga uslužnog sektora u cijelom Gradu, bit će potrebno poboljšati školsku spremu stanovništva Grada. (Tablica 16.)

STANOVNIŠTVO GRADA STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA ŠKOLSKOJ SPREMI 1991. GODINE

Broj	Naselje	Stanovništvo ukupno	Staro 15 i više godina ukupno	Bez školske spreme ukupno	Osnovno obrazovanje	Srednje obrazovanje	Više obrazovanje	Visoko obrazovanje	Nepoznato	Srednje + više + visoko obrazovanje	
		Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	%
12	KUTINA	14992	11703	381	2756	5114	563	701	153	6378	42,54
6	HUSAIN	917	753	24	203	307	17	6	22	330	35,99
2	BATINA	237	182	10	30	66	6	4	3	76	32,07
19	REPUŠNICA	1913	1534	133	352	511	37	23	57	571	29,85
1	BANOVA JARUGA	743	577	29	151	175	18	11	5	204	27,46
16	MEDURIĆ	570	462	5	118	132	11	4	3	147	25,79
14	KUTINSKA SLATINA	566	406	27	125	134	4	1	15	139	24,56
7	ILOVA	833	664	19	184	183	9	3	14	195	23,41
3	BRINJANI	253	200	11	45	55	1	1	0	57	22,53
22	ŠARTOVAC	450	358	18	91	97	2	2	9	101	22,44
23	ZBJEGOVAČA	396	323	18	79	74	6	4	0	84	21,21
5	GOJILO	438	347	45	83	83	1	3	10	87	19,86
18	MIŠINKA	66	49	4	10	13	0	0	0	13	19,70
15	KUTINSKE ČAIRE	268	218	15	48	44	4	4	3	52	19,40
8	JAMARICA	477	378	12	101	78	4	1	12	83	17,40
10	KLETIŠTE	92	69	8	20	15	0	0	10	15	16,30
21	STUPOVAČA	500	402	32	122	74	7	0	0	81	16,20
20	SELIŠTE	327	266	28	63	43	2	1	7	46	14,07
17	MIKLEUŠKA	223	202	22	38	26	2	1	1	29	13,00
9	JANJA LIPA	335	278	8	72	38	1	3	3	42	12,54
13	KUTINICA	83	75	11	9	10	0	0	0	10	12,05
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	81	12	11	7	1	1	2	9	9,57
4	ČAIRE	56	49	6	14	5	0	0	0	5	8,93
	UKUPNO	24829	19576	878	4725	7284	696	774	329	8754	35,26

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

1.1.4.1.3. Struktura stambenog prostora

Struktura stambenog prostora Grada potvrđuje njegovu nižu atraktivnost za odmor i rekreaciju. U Gradu su registrirane 8693 stambene jedinice. Od navedenog broja 7660 je stalno nastanjenih (88,1%), a svega 334 stambene jedinice ili 3,8% namijenjeno je povremenom boravku, odnosno odmoru i rekreaciji. (Tablica: 17).

1.1.4.2. Ocjena gospodarskog stanja

Od početka devedesetih godina, uslijed političkih i gospodarskih promjena, došlo je do propadanja ili zaostajanja dotadašnjih poduzeća i otvaranja novih. U svakoj od gospodarskih djelatnosti došlo je do povećanja broja novih tvrtki. Najveći broj nastao je u djelatnosti trgovine, industrije, građevinarstva i novčanih usluga.

Industrija pokazuje smanjenje učešće u odnosu na ranije stanje. To se ne smatra povoljnim jer je industrija ipak nositelj razvoja i zapošljavanja. Nova industrijska proizvodnja još je preslaba da bi potaknula razvoj gospodarstva, a stare tradicijske industrijske djelatnosti smanjuju svoje učešće u proizvodnji i zapošljavanju. U razdoblju 1993. do 1997. industrijska proizvodnja pokazuje stalno opadanje. Budući da je proces preustrojstva gospodarstva tek otpočeo, očekuje se daleko veći razvoj industrije u budućnosti, što bi se trebalo odraziti i u Gradu.

TABLICA 17
STANOVNI PREMA KORIŠTENJU I STANDARD STANOVANJA GRADA KUTINE 1991. GODINE

Br.	Naselje	Broj stanovnika	Površina stanova	Ukupan broj stanova	Nastanjeni	Povremeno nastanjeni	Napuštjeni	Za odmor i rekreaciju	Za sezonske radove	Isključivo za djelatnost	Broj osoba po stanu	Broj m2 po osobi	Postotni udio sekundarnog stanovanja
			m2	Aps.								st/osob	osob/m2
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	3825	63	40	0	0	23	0	0	1,49	40,69	36,51
18	MIŠINKA	66	2638	43	23	5	1	14	0	0	1,53	39,97	32,56
4	ČAIRE	56	1858	31	22	0	0	9	0	0	1,81	33,18	29,03
10	KLETIŠTE	92	2152	38	27	0	2	9	0	0	2,42	23,39	23,68
13	KUTINICA	83	3601	58	38	3	5	11	0	1	1,43	43,39	18,97
21	STUPOVAČA	500	12318	186	156	10	2	17	1	0	2,69	24,64	9,14
19	REPUŠNICA	1913	51805	681	583	23	18	55	2	0	2,81	27,08	8,08
5	GOJILO	438	11955	222	172	24	6	17	3	0	1,97	27,29	7,66
14	KUTINSKA SLATINA	566	13434	184	154	15	1	14	0	0	3,08	23,73	7,61
22	ŠARTOVAC	450	10934	145	129	7	0	9	0	0	3,10	24,30	6,21
7	ILOVA	833	22762	343	288	24	11	20	0	0	2,43	27,33	5,83
20	SELIŠTE	327	8157	119	104	9	2	4	0	0	2,75	24,94	3,36
23	ZBJEGOVAČA	396	12507	159	136	13	5	5	0	0	2,49	31,58	3,14
16	MEDURIĆ	570	15851	193	161	16	10	5	0	1	2,95	27,81	2,59
12	KUTINA	14992	366508	5010	4657	196	32	110	6	9	2,99	24,45	2,20
8	JAMARICA	477	14699	160	135	14	8	3	0	0	2,98	30,82	1,88
6	HUSAIN	917	26589	341	289	40	6	6	0	0	2,69	29,00	1,76
3	BRINJANI	253	6686	96	82	9	4	1	0	0	2,64	26,43	1,04
1	BANOVA JARUGA	743	23571	234	207	24	1	2	0	0	3,18	31,72	0,85
17	MIKLEUŠKA	223	7642	97	9	8	38	0	0	0	2,30	34,27	0,00
2	BATINA	237	5932	85	73	2	10	0	0	0	2,79	25,03	0,00
9	JANJA LIPA	335	7717	117	94	12	11	0	0	0	2,86	23,04	0,00
15	KUTINSKE ČAIRE	268	5883	88	81	7	0	0	0	0	3,05	21,95	0,00
	UKUPNO	24829	639024	8693	7660	461	173,0	334	12,0	11	2,86	25,74	3,84

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Obrtništvo Tradicija obrta vrlo je duga. Obrti su se razvijali prema potrebama pojedinih gospodarskih grana i stanovništva. Temeljna obilježja politike ranijeg sustava prema obrtništvu odnosila su se na ograničavanje razvoja privatnog sektora fiskalnim i drugim nestimulativnim mjerama ekonomske politike. Obrtništvo je bilo na rubu društvenog i gospodarskog interesa. Te se posljedice još osjećaju. Danas se ono treba nametnuti kao snažan gospodarski i financijski čimbenik ukupne gospodarske stabilizacije uz obogaćivanje tržišta raznovrsnim proizvodima i uslugama. Ono treba biti poticaj novog proizvodnog i uslužnog zapošljavanja i izgradnje kvalitetnih stručnih kadrova.

Poljodjelstvo u smislu osnovne gospodarske djelatnosti nije jako razvijeno iako oranice zauzimaju 31,1% površine Grada (Tablica 18). Već nekoliko desetljeća razvoj poljodjelstva u Gradu napuštanje obradivih površina. Napuštaju se dijelom površine na kojima nema uvjeta za razvoj intenzivne proizvodnje, ali i proizvodno uporabive površine zbog odlaska poljoprivrednika ili zbog toga što se smanjio interes za poljoprivrednu proizvodnju. Osim smanjenja obradivih površina sve je veća pojava neobradivih oranica. One se još uvijek vode kao obradivo tlo (oranice), ali se stvarno ne

obrađuju, na njima se ne proizvodi. Broj aktivnog poljoprivrednog stanovništva se iz više razloga dugi niz godina smanjuje.

TABLICA 18
GRAD KUTINA - RASPORED PO KULTURAMA I KLASAMA ZEMLJIŠTA

NAZIV KULTURE		POVRŠINA	POVRŠINA	PRIHOD	BROJ	POSTOTAK
		M ²	M ²	KN.	APS.	POVRŠINE
DVORIŠTA		86876	552744			0,19
CESTE I PUTEVI		18020	6726652			2,29
VODE		1109478	4119328			1,40
ZEMLJIŠTA POD ZGRADAMA		11749	5777268			1,96
OSTALA ZEMLJIŠTA		42275	7776553			2,64
	Fizička		4674427			1,59
	Pravna		19892989			6,76
	UKUPNO		24952545		0	8,48
ORANICA			91428636			31,06
VOĆNJAK			3867408			1,31
VINOGRAD			3750927			1,27
LIVADA			39570322			13,44
PAŠNJAK			12866399			4,37
ŠUMA			117904154			40,06
	Fizička		96411768			32,76
	Pravna		115822611			39,35
	UKUPNO		269387846	0,00	0	91,52
	Fizička		100747461			34,23
	Pravna		134606410			45,73
	SVEUKUPNO		294340391	0,00	0	100,00

Izvor: DGU, PODRUČNI URED ZA KATASTAR - SISAK, Ispostava Kutina

Iz prethodnih podataka vidljivo je da se dosta zaposlenog stanovništva u drugim djelatnostima bavi i poljodjelstvom kao dopunskom djelatnošću (vidi prethodne tablice 12., 14. i 15.). Osnovno obilježje poljodjelskih gospodarstava je usitnjenost posjeda i njihova rascjepkanost. Poljoprivredu Grada odlikuje proizvodnja žitarica, voćarska, ratarska, povrtlarska i proizvodnja. Od ratarskih kultura najviše se uzgaja pšenica, ječam i kukuruz, od povrća krumpir, kupus, kelj, mahune, grah i sl., od voća: jabuke šljive, trešnje, višnje i marelice. **Vinogradarstvo** je također zastupljeno u Gradu Kutini, ali na manjim površinama i na odabranim pozicijama s manje mrazeva. U **stočarstvu** orijentacija je na uzgoju goveda, svinja i peradi, pa je vrijedno spomenuti proizvodnju mlijeka.

Sekundarne (industrija) i tercijarne djelatnosti (trgovina, uprava, lokalna samouprava, fondovi i sl, te obrazovanje, kultura, znanost) temeljne su i vodeće grane i kao takve trebaju biti najznačajniji nositelj razvoja. Iako šume zauzimaju znatnu površinu: 40,1% (Tablica 18), učinci od gospodarenja šumom u Gradu nisu osobiti. Većina šuma je u privatnom vlasništvu (u Županiji oko xxxxx%). Dijelom su devastirane i pretvorene u šume panjače. Šume u državnom vlasništvu u dobrom su stanju.

Najvažnija je, u okviru mogućnosti koje pruža okruženje, **gospodarska politika** Grada koja je trajna i usmjeravajuća odrednica razvoja. Njezin je pravi smisao u tome da potiče i ne ometa niti nacionalni, niti regionalni, niti lokalni razvoj. **Poslovna politika** poduzeća i drugih gospodarskih subjekata traži svoj oslonac u svim navedenim odrednicama (raspoloživi resursi, tržište, makroekonomsko okruženje i gospodarska politika) da bi pronašla i iskoristila šanse za opstanak i razvoj.

Budući da autarkično gospodarstvo ne može opstati to je makroekonomsko okruženje od izuzetne važnosti za daljnji razvoj Grada.

Navedeno ukazuje na potrebu ozbiljnog pristupa problemu gospodarskog razvoja, na potrebu iznalaženja mjera **za poboljšanje gospodarske strukture** (utjecaj proizvodnje gnojiva je dominantan), stvaranje uvjeta za ubrzani gospodarski i sveukupni razvoj i napredak Grada i time daljnje povećanje broja zaposlenih.

Upravo od ljudi kao pokretača svih ostalih resursa ponajviše i ovisi kako će u danim uvjetima i mogućnostima oni biti iskorišteni u razvojne svrhe.

1.1.4.3. Temeljne svojstvenosti naselja i sustava naselja

1.1.4.3.1. Opća strukturna obilježja naselja

U Gradu statistički promatrano temeljem podataka Popisa stanovništva 1991. godine postoje 23 naselja.

Svako naselje, razumljivo, ima zasebnu unutrašnju matricu građenja, svojstvenu kraju posavske doline i krajevima prigorja kao što su padine Moslavačke gore. U tim zonama brežuljaka utjecaj reljefa dolazi do punog izražaja, kao što je to slučaj i sa ravnim prostorima u nizinskom, središnjem dijelu Grada. Zato su smještaj, kako naselja, tako i njihovih dijelova rezultat djelovanja reljefa, položenih putova i zahtjeva nekadašnje tradicijske poljodjelske proizvodnje. U novije vrijeme stanovnici pod djelovanjem urbanih utjecaja mijenjaju način života i time svoje prioritete podređuju urbanim vrijednostima, pa je izgradnja sve intenzivnija u središnjem dijelu Grada duž prometnica, kojom se prilikom oblikuje neprekidna linearna izgradnja.

1.1.4.3.2. Veličina i prostorni raspored naselja

Središnje naselje Grada je naselje Kutina. Kutina ima 23 naselja i 24847 stanovnika (Popis 1991. godine). Prosječno naselje je razmjerno veliko i broji 1080 stanovnika. Isključujući općinsko središte s 14992 stanovnika, srednje naselje Grada tada ima bitno manje, svega 447 stanovnika. U naselju Kutina živi preko polovice stanovnika Grada Kutine, točnije 60,4%.

Velika većina stanovništva Grada živi u središnjem nizinskom dijelu Grada duž ceste (Popovača)-Repušnica-Kutina-Husain-Batina-Ilova-Zbjegovača-Banova Jaruga-Međurič-(Poljana). U ovoj zoni u navedenih 8 naselja živi 20824 stanovnika ili 83,9%. Manja koncentracija stanovnika Grada nalazi se i duž ceste D-45 koja vodi od «čvora Kutina»-preko Kutine-Šartrovca-Brinjana-Stupovače do Garešnice. U Šartrovcu, Brinjanima i Stupovači žive još daljnja 1203 stanovnika ili 4,9% stanovnika Grada.

Na križanju navedene dvije ceste razvilo se naselje Kutina.

U ostalom dijelu Grada sa 12 naselja živi preostalih 2802 stanovnika. Srednje naselje ima svega 234 stanovnika. Naselja su smještena u prigrorskom dijelu Grada u daleko manje pristupačnim zonama.

Uz prometni položaj pojedinih dijelova Grada, koji položaj, očito u najvećoj mjeri utječe na prostorni raspored naselja, privlačnost i atraktivnost krajobraza u vrlo maloj mjeri dolazi do izražaja u prostornoj distribuciji naseobinskih struktura u okviru prostora Grada.

Temeljem opisanog možemo reći da u funkcionalnom smislu praktično u Gradu postoje tri bitne, dosta samostalne funkcionalne cjeline naselja. To su prostor s grupom naselja koja gravitiraju cesti Ž-3124, prostor s grupom naselja

koja gravitiraju cesti D-45 i prigorski prostor s preostalom grupom od 12 naselja smještenih u razmjerno manje pristupačnim dijelovima Grada.

1.1.4.3.3. Demografski razvoj naselja

Očito je da je veličina naselja u pozitivnoj korelaciji sa smještajem u odnosu na prometnice koje sijeku prostor Grada. Dakle, najveće naselje, naselje Kutina smješteno na križištu cesta ž-3124 i D-45 čini 60,4% stanovništva Grada. Slijedi naselje Repušnica sa 1913 stanovnika također na cesti ž-3124 koji čine daljnjih 7,7% stanovnika Grada itd.

U popisnom periodu 1991/81 samo je 9 naselja iskazalo rast svoje populacije (Tablice 19) dok je 14 naselja iskazalo pad. U istom popisnom razdoblju 91/81 Grad kao cjelina iskazuje također rast svoje populacije s indeksom 1,07.

TABLICA 19
DEMOGRAFSKI RAZVOJ GRADA KUTINE U PERIODU OD 1931. DO 1991. GODINE PO NASELJIMA

R.br.	Naselje	Popisne godine							Indeks				
		1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	91/81	81/71	71/61	91/61	91/71
14	KUTINSKA SLATINA	314	338	340	367	357	429	566	1,32	1,20	0,97	1,54	1,59
10	KLETIŠTE	133	149	137	112	85	79	92	1,16	0,93	0,76	0,82	1,08
12	KUTINA	3540	4631	5222	7103	10997	13209	14992	1,13	1,20	1,55	2,11	1,36
8	JAMARICA	711	663	604	587	540	450	477	1,06	0,83	0,92	0,81	0,88
19	REPUŠNICA	1455	1506	1547	1622	1656	1821	1913	1,05	1,10	1,02	1,18	1,16
1	BANOVA JARUGA	684	639	655	708	720	719	743	1,03	1,00	1,02	1,05	1,03
21	STUPOVAČA	658	647	665	580	552	485	500	1,03	0,88	0,95	0,86	0,91
2	BATINA	215	274	261	265	257	230	237		0,89	0,97	0,89	0,92
3	BRINJANI	386	351	347	307	261	251	253	1,01	0,96	0,85	0,82	0,97
6	HUSAIN	573	564	753	797	716	929	917	0,99	1,30	0,90	1,15	1,28
15	KUTINSKE ČAIRE	354	371	379	351	287	273	268	0,98	0,95	0,82	0,76	0,93
23	ZBJEGOVAČA	503	512	624	560	473	404	396	0,98	0,85	0,84	0,71	0,84
20	SELIŠTE	684	615	581	506	360	335	327	0,98	0,93	0,71	0,65	0,91
22	ŠARTOVAC	465	478	495	449	445	471	450	0,96	1,06	0,99	1,00	1,01
18	MIŠINKA		147			103	70	66	0,94	0,68	#####	#####	0,64
9	JANJA LIPA	571	541	548	472	405	356	335	0,94	0,88	0,86	0,71	0,83
16	MEĐURIĆ	819	773	801	779	663	612	570	0,93	0,92	0,85	0,73	0,86
7	ILOVA	943	1053	1068	1126	939	923	833	0,90	0,98	0,83	0,74	0,89
5	GOJILO	422	951	890	869	536	535	438	0,82	1,00	0,62	0,50	0,82
17	MIKLEUŠKA	762	741	666	642	355	295	223	0,76	0,83	0,55	0,35	0,63
11	KRAJIŠKA KUTINICE	254	202	207	202	159	127	94	0,74	0,80	0,79	0,47	0,59
13	KUTINICA	334	260	275	243	167	114	83	0,73	0,68	0,69	0,34	0,50
4	ČAIRE	211	191	177	157	95	79	56	0,71	0,83	0,61	0,36	0,59
	GRAD KUTINA	14991	16597	17242	18804	21128	23196	24829	1,07	1,10	1,12	1,32	1,18

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

U tablici 19 prikazano je kretanje broja stanovnika naselja Grada od 1931. godine. Uočljiv je stalan rast broja stanovnika Grada. Također je uočljivo da od 9 naselja koja su bilježila rast svoje populacije u razdoblju 91/81 tri naselja od 1961. godine stalno bilježe rast: Kutina, Repušnica i Banova Jaruga.

Iz izloženog vidimo **važnost povoljnog prometnog položaja** naselja za njihov razvoj. Činjenicu da naselja povoljnijeg smještaja u odnosu na prometnice pokazuju bolje demografske pokazatelje, a naselja koja su nepovoljnije smještena u odnosu na prometnice iskazuju (obično) loše demografske pokazatelje. Dakle, sva naselja Grada koja pokazuju pozitivno kretanje svoje populacije u zadnjem popisnom razdoblju smještena su na ključnim prometnicama Grada.

1.1.4.3.4. Predviđanje kretanja stanovništva

Postoje kratkoročne, srednjoročne i dugoročne prognoze kretanja stanovništva u budućnosti. U tome se predviđanju polazi od stanovitih pretpostavki koje se temelje na prethodnim stopama rasta, ali i na nekim novim činiocima koji se naziru u ponašanju brojnosti stanovništva. Te su pretpostavke uglavnom ove:

- da će budućnost biti slična prošlosti,
- da neće biti značajnijih vanjskih migracija,
- da će biti značajnijih vanjskih migracija,
- da će budućnost biti različita od prošlosti itd.

U skladu s rečenim pretpostavljaju se polazna načela i izračunavaju se prognoze: pesimističke, (smanjivanje stope rasta), srednje (postojanost stope rasta) i optimističke (povećanje stope rasta). Tako se dobivaju niske, umjerene i visoke varijante. Prognoze za pet godina smatraju se kratkoročne, za pet do deset godina srednjoročne a za više od deset godina dugoročne prognoze stanovništva. U načelu pretpostavke demografskog rasta vrlo su upitne, budući je rast populacije zavisao od mnogih teško predvidivih čimbenika. Stoga je možda najjednostavniji i najracionalniji parametar za pretpostavku budućeg demografskog rasta neke sredine vrijednost indeksa prethodnog popisnog razdoblja, a on je za Grad u periodu 91/81 pozitivan i iznosi 1,07. Indeks je također pozitivan i u duljim popisnim razdobljima 91/71 indeks 1,18, ili 91/61 indeks 1,32. Tablica 19. Prema tome pošlo se od pretpostavke: da će budućnost biti slična prošlosti

1. da neće biti značajnijih vanjskih migracija.

Na temelju navedenih polazišta može se pretpostaviti predviđanje kretanja stanovništva u funkciji izrade ovoga Plana, pa se prognozira da će Grad imati približno

- **24829 stanovnika 1991. godine**
- **23052 stanovnika 1999. godine** (PPŽ, str.69)
- **25700 stanovnika 2010. godine** (PPŽ, str. 69)
- **26200 stanovnika 2021. godine**, na kraju planskog razdoblja ovoga Plana (linearna interpolacija).

Iznesene pretpostavke broja stanovnika, i parametar za izračun smatraju se realno-optimističkim, jer je i u razdoblju između 1971. godine i 1991. godine Grad također iskazivao lagan rast svoje populacije. Tablica 19.

1.1.4.3.5. Razina urbanizacije naselja

Problem diferenciranja naselja - gradskih obilježja i onih ostalih još uvijek je prisutan ne samo kod nas već i u svijetu, a osobito je naglašen kod manjih naselja. Posljedica je to jedva zamjetnih, postepenih promjena u korist smanjivanja razlika u načinu života između sela i grada, smanjivanju razlika u funkcionalnim, fizionomsko-morfološkim i drugim obilježjima, intenzivnijeg socijalnog prestrukturiranja poljodjelskog stanovništva itd.

Danas se za izdvajanje gradskih i ostalih naselja primjenjuju pored jednostavnih modela (primjena jedne do dvije varijable) i složeniji statistički modeli. U našoj su zemlji, osim statističke službe i drugi autori sudjelovali u definiranju gradskih naselja i predlaganju kriterija za njihovo izdvajanje.²

U Gradu postoje 23 naselja. Za određivanje razine utjecaja urbanizacije na naselja Grada korištena je metoda diferenciranja razine urbanizacije na *viši stupanj* i *niži stupanj* urbanizacije naselja. Metoda ima tri varijable, a što je prikazano u tablici 20.

Izabrane varijable ukazuju na socio-ekonomska obilježja stanovništva, a posredno upućuju i na druga obilježja. Primjenjujući opisane kriterije u prostoru Grada postizemo rezultate koji su prikazani u tablici 21.

² **M. Macura** je među prvima pokušao odrediti kriterije po kojima bi razlikovao gradska od seoskih naselja. On smatra da se naselja bitno razlikuju po veličini i sastavu stanovništva, pa je kao temelj za lučenje gradskih naselja izabrao kombinaciju dva kriterija:

- veličinu naselja i
- gospodarski sustav naselja

Radica T.: "Prostorni plan SR Hrvatske do 2000". Osnovna studija 8 - stanovništvo i naselja, Urbanistički institut SR Hrvatske, Zagreb, 1974.

Grupa autora "KOMPLEKSNO SAGLEDAVANJE PROCESA URBANIZACIJE REPUBLIKE HRVATSKE" studija za "Strategiju prostornog uređenja RH, UIH, Zagreb, 1995.

TABLICA 20
KRITERIJI DIFERENCIRANJA RAZINE URBANIZACIJE NASELJA

Stupanj urbanizacije	% poljoprivrednog stanovništva	% domaćinstava bez poljoprivrednog gospodarstva	% radnika od aktivnog stanovništva naselja
gradska obilježja	-	-	-
Viši stupanj (jače urbanizirana naselja) VSU	15 i manje	20 i više	70 i više
Niži stupanj (slabije urbanizirana naselja) NSU	30 i manje	10 i više	50 i više
seoska obilježja	-	-	-

Izvor: Vresk M., i Radica T., (1983), op.cit.

Iz tablice 21 možemo vidjeti da je u Gradu naselje Kutina jedino naselje gradskog karaktera koje je kao takvo određeno administrativno.

Nadalje, ima trinaest naselja višeg stupnja urbanizacije. Sva su naselja više ili manje razmjerno povoljno smještena u odnosu na cestovne prometnice. Četiri naselja imaju niži stupanj urbanizacije, a to su Međurić, Selište Stupovača i Mikleuška. Brinjani, Kutinica, Čaire, Janja Lipa i Krajiška Kutinica su naselja ruralnih svojstava. To su naselja koja su objektivno u najlošijem geo-prometnom položaju u okviru Grada.

Prema tome i ova analiza ukazuje u kolikoj je mjeri stupanj urbanizacije naselja u pozitivnoj korelaciji u odnosu na geo-prometni smještaja naselja. (Tablica 21).

Ova spoznaja utjecala je na definiranje ciljeva i koncepcije prostornog rješenja Plana. Utjecala je također i na koncepciju zaštite tradicijskih i tipičnih povijesno-kulturnih prostora unutar građevinskih područja naselja, te na zaštitu tradicijskog kultiviranog krajobraza i dijelova još izvorne prirode, koje u Gradu ima. Prostori, osobito oni ruralni, gube svoj svojstven vizualni identitet, jer se oblikuje jedan novi izgled krajobraza.

1.1.4.3.6. Prostorno-demografska valorizacija naselja

Usporednom analizom osam bitnih činitelja, što zrcale demografsko stanje i određuju poziciju svakog pojedinog naselja u promatranom skupu naselja određenog prostora, može se dati razmjerno objektivna slika demografske pozicije svakog naselja. Pokazatelji su izabrani tako da zastupaju: kvantitativne, vitalne, dinamičke, društveno-gospodarske i demografske karakteristike naselja. Ovakva demografska analiza, uz do sada prikazane pojedinačne brojčane vrijednosti odabranih demografskih svojstvenosti naselja, može također ukazati na eventualne anomalije demografskog stanja i na izvjestan način pruža razmjerno objektivnu skupnu demografsku poziciju svakog naselja u okviru promatranog skupa.

Odabrani pokazatelji za demografsku valorizaciju naselja Grada bili su:

1. -pozicija naselja prema veličini (broju stanovnika);
2. -pozicija naselja prema indeksu rasta/pada broja stanovnika u zadnjem popisnom razdoblju 91/81 (indeks rasta/pada broja stanovnika);
3. -pozicija naselja glede njegove starosne strukture (koeficijent starosti);
4. -radno-gospodarsko obilježje stanovništva (udio radnika u ukupnom stanovništvu naselja);
5. -pozicija naselja glede vezanosti za zemlju (udio domaćinstava s poljoprivrednim gospodarstvom u naselju);
6. -pozicija naselja glede izvora prihoda (udio domaćinstava što obavlja zanimanje na gospodarstvu);
7. -pozicija naselja temeljem broja radnika zaposlenih u mjestu stanovanja;
8. -pozicija naselja glede broja stanovnika koji rade u tercijarnim djelatnostima, a u odnosu na aktivne što obavljaju djelatnost;
9. pozicija naselja temeljem školske spreme njegovih stanovnika.

TABLICA 21
RAZINA URBANIZACIJE NASELJA GRADA KUTINE

Br.n.	Naselje	Broj stanovnika	Ukupno poljoprivredno stanovništvo u ukupnom stanovništvu naselja	Nema gospodarstvo	Radnici od aktivnog stanovništva naselja	Od radnika rade u mjestu stanovanja	PP SRH 81.					Zbirni kriteriji diferencijacije viši (VŠU) i niži (NSU) stupanj urb.	Gradska naselja prema popisu 1991. g. i naselja višeg (VŠU) i nižeg (NSU) stupnja urbanizacije (PPSRH 81.)	Po Ma cur i
							po 1. kriteriju	po 2. kriteriju	po 3. kriteriju					
		Aps.	%	%	%	%								
12	KUTINA	14992	1,02	62,63	95,68	91,85	3	3	3	9	G			
19	REPUŠNICA	1913	2,88	31,03	94,14	5,19	3	3	3	9	VŠU			
6	HUSAIN	917	2,62	38,26	91,60	31,36	3	3	3	9	VŠU			
7	ILOVA	833	6,72	21,84	86,64	3,96	3	3	3	9	VŠU			
1	BANOVA JARUGA	743	2,83	31,40	74,45	28,92	3	3	3	9	VŠU			
14	KUTINSKA SLATINA	566	1,94	44,65	92,39	1,18	3	3	3	9	VŠU			
22	ŠARTOVAC	450	12,67	28,57	74,85	5,60	3	3	3	9	VŠU			
5	GOJILO	438	3,20	53,98	88,10	1,80	3	3	3	9	VŠU			
15	KUTINSKE ČAIRE	268	4,48	26,37	71,26	6,45	3	3	3	9	VŠU			
2	BATINA	237	2,95	27,63	93,67	4,05	3	3	3	9	VŠU			
10	KLETIŠTE	92	11,96	33,33	71,88	0,00	3	3	3	9	VŠU			
18	MIŠINKA	66	0,00	29,17	100,00	7,14	3	3	3	9	VŠU			
8	JAMARICA	477	9,85	12,77	76,76	7,34	3	2	3	8	VŠU			
23	ZBJEGOVAČA	396	1,52	17,14	90,08	3,67	3	2	3	8	VŠU			
16	MEĐURIĆ	570	16,84	21,02	59,22	8,61	2	3	2	7	NSU			
20	SELIŠTE	327	22,02	27,78	58,59	20,00	2	3	2	7	NSU			
21	STUPOVAČA	500	22,60	13,75	59,22	11,32	2	2	2	6	NSU			
17	MIKLEUŠKA	223	15,25	15,00	69,86	29,41	2	2	2	6	NSU			
3	BRINJANI	253	19,37	8,54	63,11	5,19	2	1	2	5	RUR			
13	KUTINICA	83	44,58	21,05	23,91	0,00	1	3	1	5	RUR			
4	ČAIRE	56	33,93	31,82	33,33	0,00	1	3	1	5	RUR			
9	JANJA LIPA	335	37,31	10,42	43,70	3,85	1	2	1	4	RUR			
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	38,30	17,50	29,55	0,00	1	2	1	4	RUR			
	UKUPNO/SREDNJE	24829												

Izvor: Autori temeljem publikacija Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Za sve navedene pokazatelje odredila se hijerarhijska pozicija svakog naselja u Gradu, njegov rang. Vrijednost ranga jednaka je hijerarhijskoj poziciji naselja u skupu naselja: od 1 - najlošiji rang do 23 - najbolji rang. Potom je za svako naselje Grada određen zbroj njegovih pojedinačnih rangova. Tako dobivena vrijednost rezultanta je istovremenog djelovanja svih osam demografskih pokazatelja, te nam razmjerno objektivno određuje poziciju svakog pojedinog naselja Grada. Da bi prikaz bio što zorniji interpretirao se grafički (Grafikon 3). Apcisa prikazuje slijed naselja, a ordinata kumulativne vrijednosti diferencija zbroja rangova, jer se ovim matematičkim postupkom jasno mogu grafički prikazati lomovi kontinuiteta funkcije i do izražaja dolaze grupacije naselja koje teško možemo prepoznati promatrajući samo slijed brojaka u tablici.

Dakle, iz grafikona 1. možemo uočiti hijerarhijski slijed četiri izrazito jasne grupacije naselja.

PRVU GRUPU sačinjava naselje Kutina, što je i sasvim razumljivo budući je ona i najveće i središnje naselje Grada. Naselje se nalazi na križištu stare ceste Popovača – Poljane, i državne ceste D-45. Sasvim je razvidno da

je njena prostorno-prometna pozicija u okviru Grada najviše doprinijela ovom rezultatu i relativno najvišem položaju u usporedbi s ostalim naseljima Grada.

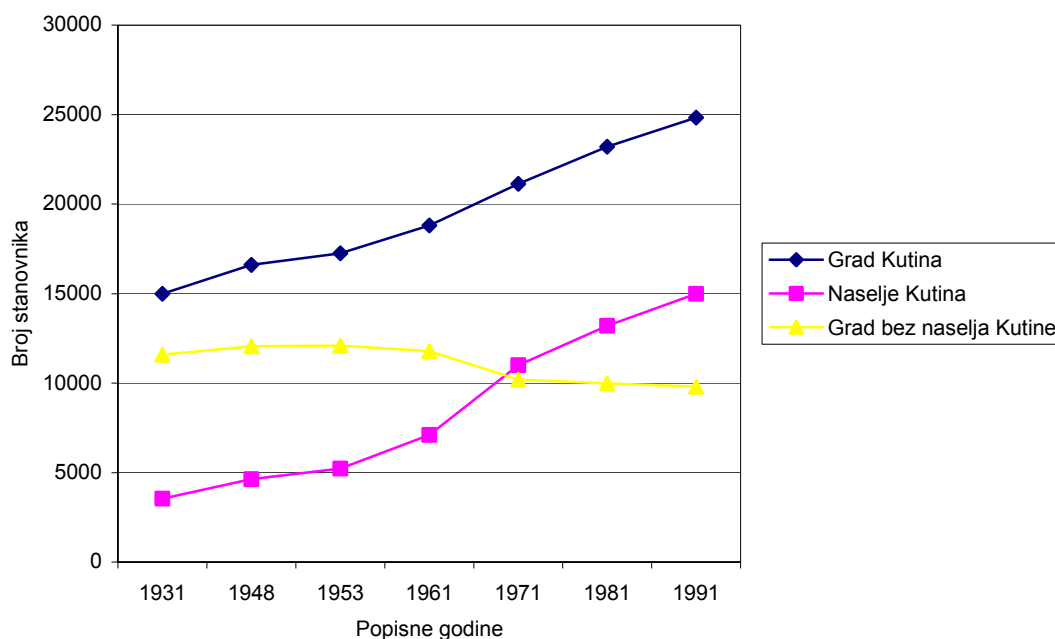
DRUGU GRUPU tvore četiri naselja. To su redom Husain, Kutinska Slatina, Repušnica i Banova Jaruga. Prva tri naselja u neposrednoj su fizičkoj vezi sa naseljem Kutinom, s kojom su stopljena u jednu cjelinu. Banova Jaruga nešto je udaljenija od naselja Kutine i bolje opremljena. Ona je važno željezničko čvorište u ovom dijelu prostora, a ujedno se također nalazi na cesti Popovača – poljane. Prethodno obrazloženje visokog položaja naselja prve grupe može se primijeniti i na ovu grupu naselja s tim da je njihov prometni položaj isto tako povoljan kao i kod prethodne grupe.

TREĆU GRUPU tvori devet naselja Batina, Šartovac, Ilova, Međurič, Kletište, Goilo, Brinjani, Jamarica i Zbjegovača. Svojstvenost navedenih naselja jest njihova razmjerna prostorna udaljenost od žiže gospodarskih zbivanja Grada. Položaj nekih naselja u okviru ove grupe zorno odražava odnos njihovog ranga i njihovog prostornog smještaja prema prometnim pravcima koji prolaze kroz prostor Grada. Iako se to za neka naselja prividno ne bi moglo odmah reći jer su smještena upravo pored ceste D-45.

ČETVRTU GRUPU tvori također devet naselja. To su naselja uglavnom sjevernog, unutrašnjeg dijela Grada, razmjerno najviše prometno izolirana, a time i najlošijih demografskih svojstvenosti. (Kartogram 6.)

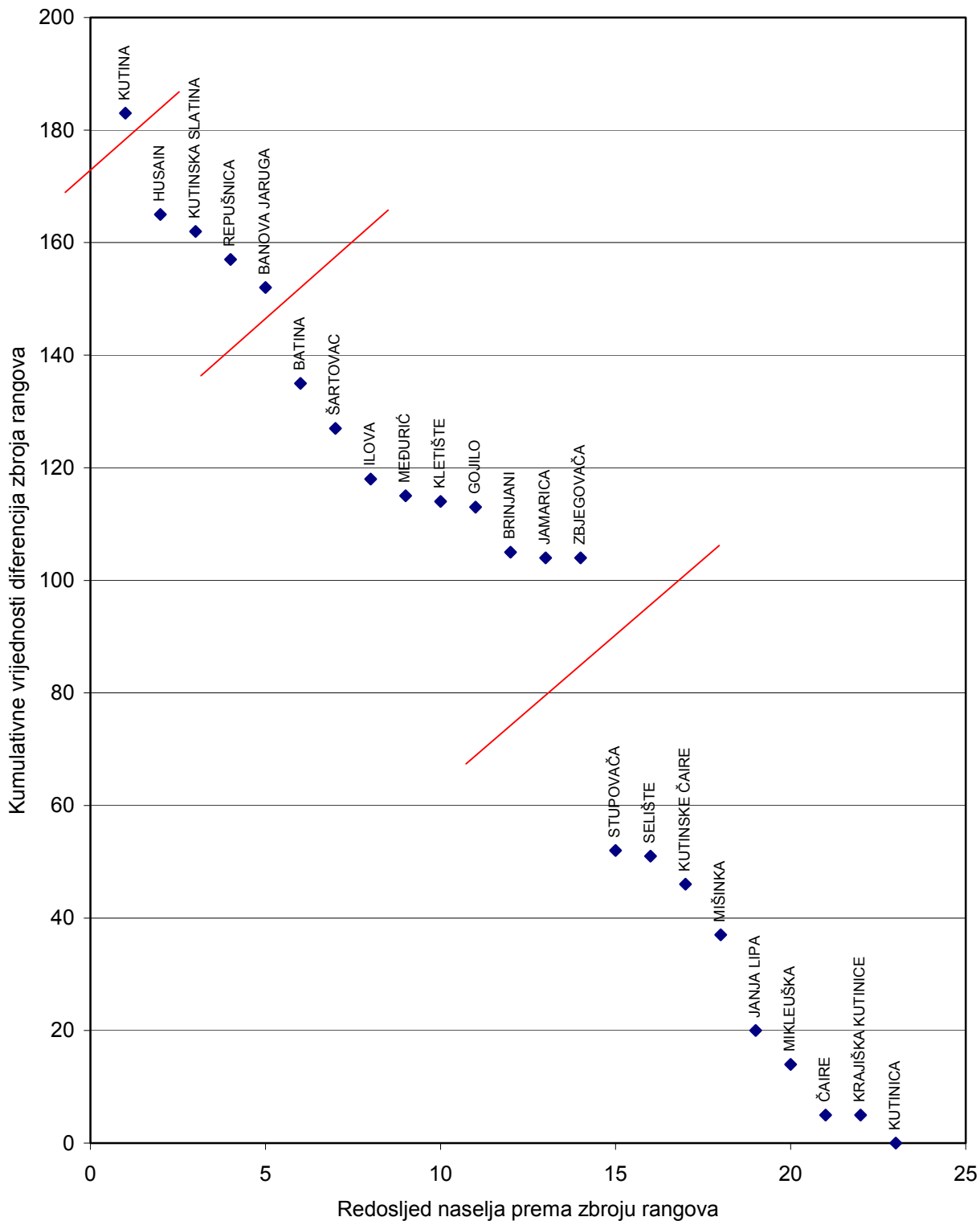
GRAFIKON 1.

KRETANJE STANOVNIKA GRADA BKUTINE OD 1931 DO 1991. GODINE

GRAFIKON 2.

PROSTORNO-DEMOGRAFSKA VALORIZACIJA NASELJA GRADA KUTINE
 hijerarhijski slijed naselja

KARTOGRAM 1.
SUSTAV NASELJA GRADA KUTINE KROZ PROSTORNO-DEMOGRAFSKU VALORIZACIJU NASELJA GRADA

1.1.4.3.7. **Funkcionalna klasifikacija naselja**

Nisu nam bili pristupačni podaci potrebni za kvantitativnu analizu središnje važnosti naselja u smislu središnje važnosti naselja kako ju je definirao W.Christaller, što bi omogućilo smještanje naselja u kontekst šireg prostora. Međutim, obzirom na prostorni raspored naselja u Gradu to u ovom slučaju i nije osobito bitno.

Funkcionalna klasifikacija je izvršena u skladu s nodalnim principom. Princip se temelji na ocjeni stupnja koncentracije tercijarnih funkcija u naselju bez obzira na veličinu njegove gravitacije i temeljem te ocjene određuje se njegova nodalna važnost (Tablica 22). U smislu nodalne klasifikacije naselja, naselja možemo podijeliti u tri grupe:

1. središnja naselja s potpunim brojem središnjih funkcija;
2. naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija;
3. naselja bez središnjih funkcija.

Ad. 1. Središnje naselje s potpunim brojem središnjih funkcija

Iz tablice 22 vidljivo je da samo naselje Kutina ima sve potrebne središnje funkcije da može biti svrstano u naselja središnjeg značaja. Obzirom da nema samo pet temeljnih središnjih funkcija već znatno više može biti svrstano u središnja naselja **trećeg ranga**³

Ad. 2. Naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija

Samo je jedno naselje koje možemo ubrojiti u naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija, a to je Banova Jaruga, To je naselje kojem nedostaje jedna funkcija (neka funkcija uprave) da bi bilo naselje najnižeg ranga centralne važnosti.

Ad. 4. Naselja bez središnjih funkcija.

Velika većina naselja Grada, sva preostala naselja praktično, nemaju nikakvih funkcija, a osobito funkcija središnjeg značaja.

Iako se teoretski trgovina smatra središnjom funkcijom, ona danas obzirom na raširenost skoro gubi to svojstvo u smislu diferencijske važnosti.

Zaključno. Temeljem svega izloženog (Grafikona 2. i Kartograma 6.), temeljem izvršene hijerarhijske stratifikacije sustava naselja Grada Kutine (koliko god on bio jednostavan), možemo povući paralelu sa *Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske* pa zaključiti da je dobivena identičnost rezultata. Kao što se to može zaključiti iz dosadašnjih analiza, pozicija naselja Kutine sukladna je postavkama iz *Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske* u kojoj je naselje Kutina svrstano u *srednja razvojna središta* (regionalno središte), a Repušnica i Banova Jaruga uočavaju se kao *inicijalna razvojna središta* Grada. (202). Nadalje *Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske* naselje Kutinu svrstava u *srednje gradove* (urbano područje sa 15000 do 30000 stanovnika).

Promatrajući sustav naselja Grada u smislu središnju važnost svakog naselja, temeljem tablice 22., zaključujemo da su samo naselje Kutina i velikim dijelom Banova Jaruga u sustavu središnjih naselja jer jedino ova dva naselja imaju potrebnu paletu središnjih funkcija koja ih svrstava u središnja naselja. Sva preostala naselja to više nisu i ili su se dijelom stopila s naseljem Kutina, možda malim dijelom i s naseljem Banova Jaruga ili su razasuta u prigorju u snažnom utjecajnom polju naselja Kutina, skoro bez ikakvih središnjih funkcija

Kartogram 6. zorno ilustrira sustav naselja Grada kroz njihovu prostorno-demografsku valorizaciju. Jedino bismo istakli da kartogram 6. odlično pokazuje visoku korelaciju između prometnog položaja i demografske *slike* svakog pojedinog naselja Grada. Uočljivo je da su naselja najpovoljnijih demografskih svojstvenosti smještena duž glavnih prometnih tokova zapad – istok, što je važan pokazatelj za postavu koncepcije rješenja plana.

³ Grgurević: «Prilog proučavanju sustava hijerarhije centralnih naselja Republike Hrvatske» disertacija, AF, 1990.
Trebalo bi imati na umu da u ovom razmatranju naselja najnižeg središnjeg značaja smatramo naselja prvog ranga.

TABLICA 22.
RASPORED OBJEKATA SREDIŠNJEG I DRUŠTVENOG ZNAČAJA U NASELJIMA GRADA - postojeće stanje

Redni broj funkcije	Sadržaj/naselje																							
		BANOVA JARUGA	BATINA	BRINJANI	ČAIRE	GOJILLO	HUSAIN	ILOVA	JAMARICA	JANJALIPA	KLETIŠTE	KRAJIŠKA KUTINICE	KUTINA	KUTINICA	KUTINSKA SLATINA	KUTINSKE ČAIRE	MEDURJIC	MIKLEUŠKA	MIŠINKA	REPUŠNICA	SELIŠTE	STUPOVAČA	ŠARTOVAC	ZBJEGOVAČA
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	Centralna osnovna škola	1											4											
2	Područna osnovna škola			1	1		1	1	1					1	1	1	1		1	1	1			1
3	Srednja škola												2											
4	Viša škola																							
5	Visoka škola																							
6	Fakultet																							
7	Specijalne škole (glazbena, stranih jezika, auto i sl.)												4											
8	Narodno sveučilište ili sl.												1											
9	Ambulanta opće medicine	2											10											
10	Ambulanta opće medicine + spec. ambulante												15											
11	Dom zdravlja												1											
12	Stomatološka ordinacija	1											12											
13	Apoteka	1											3											
14	Bolnica općeg tipa																							
15	Specijalistička bolnica, lječilište ili sanatorij																							
16	Veterinarska stanica (ambulanta)												1				1							
17	Vrtić i jaslice												2											
18	Vrtić	1											3				1							
19	Đački dom												1											
20	Dom umirovljenika																							
21	Dom za invalide																							
22	Ustanova socijalne zaštite																							
23	Biblioteka												1											
24	Čitaonica												1											
25	Dom kulture s dvoranom	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1
26	Kazalište (kao posebna ustanova)																							
27	Kino (kao posebna ustanova)												1											
28	Muzej												1											
29	Izdavačka djelatnost (izdavačko poduzeće)																							
30	Novinska izdavačka kuća (lokalne novine)												1											
31	Lokalna radiostanica												1											
32	Hotel (kao mjesni, gradski hotel)												1											
33	Sjedište županije																							
34	Sjedište Općine												1											
35	Najniži organ uprave (može izdati neki službeni dokum.)												1											
36	Općinski sud												1											
37	Županijski sud																							
38	Organ financijske kontrole i prometa (ZAP, fin. polic.i sl.)												1											
39	Policijska stanica												1											

Redni broj funkcije	Sadržaj/naselje																							
		BANOVA JARUGA	BATINA	BRINJANI	ČAIRE	GOJILLO	HUSAIN	ILOVA	JAMARICA	JANJA LIPA	KLETIŠTE	KRAJŠKA KUTINICE	KUTINA	KUTINICA	KUTINSKA SLATINA	KUTINSKE ČAIRE	MEDURIC	MIKLEUŠKA	MIŠINKA	REPUŠNICA	SELIŠTE	STUPOVAČA	ŠARTOVAC	ZBUEGOVAČA
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
40	Osnovna (zadnja) pošta	1				1						1								1				
41	Telefonska centrala (krajnja)	1		1		1	1	1				4	1				1			1		1		
42	Čvorna telefonska centrala											1												
42	Vatrogasna stanica	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1
44	Poljoprivredna stanica																							
45	Banka											4												
46	Ispostava osiguravajućeg poduzeća											6												
47	Sjedište trgovačkog poduzeća - trgovina na veliko																							
48	Prodavaonica mješovite robe - "samoposluga"	3	1			1	3	2	1	1	1			2	1	1	1			5		1	1	1
49	Prodavaonica voća, povrća (voćarna)												7											
50	Prodavaonica stočarskih proizvoda (mesnica)												3											
51	Prodavaonica (veća) općeg tipa - robna kuća												1											
52	Prodavaonica kozmetičkih proizvoda - parfumerija												3											
53	Prodavaonica namještaja												6											
54	Prodavaonica kućanskih aparata												5											
55	Prodavaonica tekstilnih proizvoda i konfekcije																							
56	Prodavaonica obuća												11											
57	Prodavaonica elektromat., željez.robe, alata i prib.i sl.						1						4											
58	Prodavaonica boje i lakova, te kemijskih proizvoda												5											
59	Prodavaonica satova i nakita												2											
60	Prodavaonica poljop. reprometerijala i poljop. apoteka	2					1						5				1				1		1	
61	Prodavaonica poljoprivrednih strojeva						1						1											
62	Knjižara i papirnica												4											
63	Ugostiteljski sadržaj /kafé, restoran, i sl/	5		1		1	2	1	1				4				1	1			1		1	1
64	Hotelski smještaj /hotel, privatni pansion (registriran)/												1											
65	Intelektualne usluge (registrirane)																							
66	Turistička agencija												1											
67	Frizersko-brijačke usluge	1											12											
68	Usluge urara (popravak satova)												1											
69	Usluge zlatara (popravak zlatnog nakita i sl.)												6											
70	Usluge fotografa												3											
71	Mehaničarske usluge (automehaničar, bravar, i sl)	1						1																
72	Usluge popravka kućanskih el. aparata (servis)												2											
73	Usluge popravka poljoprivrednih strojeva (servis)																							
74	Otkupna stanica poljoprivrednih proizvoda									1														
75	Mjesni sajam, stalna tržnica (barem dio godine)												1											
76	Župni ured							1					1				1				1			

Izvor: Službe Grada Kutine